

NEDZINGĖS DVARO SODYBOS FRAGMENTAI (859, IP 857, LA 413/736)

APIBRĖŽTŲ TERITORIJOS BEI APSAUGOS ZONOS RIBŲ PLANAS

A. Kalanavičiaus g. 5, Nedzingės k., Varėnos sen., Varėnos r. sav.

M 1 : 10000 (viena cm - 100 m)

Vertybės teritorijos ribų koordinatės
1994 m. Lietuvos koordinatinių sistemoje:

Taško Nr.	Koordinatės		Lapo nomenklatūra
	Y (E) m	X (N) m	
1	521362.95	6012460.76	64/22
2	521365.82	6012449.65	
3	521371.78	6012450.98	
4	521380.01	6012417.58	
5	521348.30	6012409.81	
6	521338.71	6012454.80	
7	521362.95	6012460.76	

Sutartiniai ženklai:

Nekilnojamosios kultūros vertybės
apibrėžtos teritorijos ribos

Geodeziškai matuotų sklypų ribos

Preliminariai matuotų sklypų ribos

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektas

Teritorijoje esantys kiti objektai

1(5) Teritorijos ribų koordinuotų taškų numeriai

① Eilės numeris

0000-0000-0000 Žemės sklypo unikalūs numeris

+ x=6081800.00
y=593900.00 Koordinatinių tinklų sankirta

Š o Šulinys

Pastaba: nekilnojamoji kultūros vertybė nėra paskelbta valstybės ir (ar) savivaldybės saugoma,
todėl apsaugos zona neapibrėžiama

Komplekso dalys:

1. Ponių namas (41544, 3894-0055-3019)
2. Virtuvė (41545)

Kiti objektai teritorijoje:

3. Pirmas priestatas
4. Antras priestatas
5. Trečias priestatas
6. Šulinys

M 1 : 500 (viena cm - 5 m)

Teritorijos plotas - 1397 m²

KULTŪROS PAVELDO CENTRAS

Nedzingės dvaro sodybos fragmentų (859, IP857, LA413/736)
apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų plano projektas

Teritorijos ribas ir vertingąsias savybes pažymėjo Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Alytaus skyriaus		
vyr. specialistė		Rima Kašėlionienė
Plano projektą sudarė Duomenų skyriaus		
vyr. paminklotvarkininkė (k.p. Nr. 1GKV-1299)		Rima Putrimienė
paminklotvarkininkė		Raimonda Skapaitė
Plano projektą patikrino Duomenų skyriaus		
vedėja		Giedrė Radvilavičienė
Plano projektą priėmė		
direktorius		Virgilijus Kačinskas 2017-06-16

Nedzingės dvaro sodybos fragmentai

Aprašymas

Unikalus objekto kodas

859

Pilnas pavadinimas

Nedzingės dvaro sodybos fragmentai

Adresas

Varėnos rajono sav., Varėnos sen., Nedzingės k., Antano Kalanavičiaus g. 5

Įregistravimo registre data

1992-05-01

Statusas

Registrinis

Objekto reikšmingumo lygmuo yra

Regioninis

Rūšis

Nekilnojamasis

Vertybė pagal sandarą

Kompleksas

Seni kodai

Nr. naujai išaiškinamųjų sąraše: 857

Nr. laikinosios apskaitos sąraše: 413/736

Amžius

XVI a.

Kompleksą sudaro

1. Nedzingės dvaro sodybos fragmentų, ponų namas (41544);
2. Nedzingės dvaro sodybos fragmentų virtuvė (41545);

Teritorijos

KVR objektas: 1397.00 kv. m

Vertingųjų savybių pobūdis

Archeologinis (lemiantis reikšmingumą); Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);

Vertingosios savybės

7.1.3.1. objekto teritorijos planavimo sprendiniai - **tūrinės erdvinės kompozicijos fragmentai, kuriuos sudaro išlikę dvaro pastatai: ponų namas ir virtuvė** (-; -; IKONOG Nr. 1-7; TRP; FF Nr. 24-30; 2017 m.);

7.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius - **Nedzingės dvaras rašytiniuose šaltiniuose minimas nuo XVI a. 1569 m. liepos 16 d. Žygimanto Augusto rašte užfiksuota, kad dvaro savininkai - Sapiegos. Kita versija byloja, jog 1575 m. iš Žilinių atsikėlė ir šį dvarą įsigijo Jonas ir Elžbieta Žilinskiai. Tačiau dvejuose XVII a. Nedzingės dokumentuose Žilinskiai neminimi. Tai 1646 m. sausio 3 d. Nedzingės dvaro savininko Kristupo Godčevskio testamentas ir 1647 m. rugpjūčio 12 d. Aktas, kuriame paminėtas 1608 m. birželio 6 d. šio dvaro inventorius ir išvardyti XVII a. viduryje šias žemes valdę asmenys. Bene ankstyviausios kol kas turimos autentiškos žinios apie Žilinskius kaip Nedzingės savininkus yra iš 1794-1795 metų. Pirmą kartą dvaras aprašytas 1791 m. lapkričio 25 d. Nedzingės dvaro, priklausiusio LDK arklininkui, Ašmenos ir Gomelio seniūnui Povilui Sapiegai, inventoriuje. Didelėje dvaro sodyboje, be keleto gyvenamųjų namų ir keliolikos ūkio trobesių, priešais vartus stovėjo medinė malksnomis dengta bažnyčia. Nuo XVIII a. pab. iki XX a. 5 deš. dvarą valdė Žilinskiai. XIX a. pabaigoje pastatyti nauji mediniai dvaro rūmai su mezoninu.**

Prasidėjus I pasauliniam karui dvarininkas J. Žilinskis su šeima pasitraukė į Rusijos gilumą. Karo metais

dvaras buvo labai nuniokotas. Dvarininkas į Nedzingę sugrįžo tik po karo. 1918 m. paskelbus Lietuvai nepriklausomybę, reikėjo prikelti ir nualintą kaimą. Žemės reforma tapo svarbiausiu vyriausybės uždaviniu. Taigi, žemės reformos įstatymas neaplenkė ir Nedzingės dvarų. Dvarininkui priklausė 546 ha žemės. Po žemės reformos, 1924 m. sausio 30 d. nutarimu, palikta J. Žilinskiui 80 ha žemės norma. Nusavinta žeme buvo aprūpinta Lietuvos kariuomenės kūrėjai, savanoriai, bežemiai ir mažžemiai. Už nusavintą žemę J. Žilinskiui Valstybė turėjo atlyginti iki 1941 m. gruodžio 8 d., tačiau J. Žilinskis nesuspėjo atsiimti šio atlyginimo. 1941 m. birželio 14d. Žilinskių šeima: pats 69 m. dvarininkas J. Žilinskis, jo 59 m. žmona Vanda, 23 m. sūnus Jurgis buvo ištremti į Sibirą. Sūnus Tadas išvengė trėmimo, kadangi tuo metu mokėsi Anglijoje. Sūnus Zigmantas, išėjęs žentuosna į Alovės dvarą, taip pat buvo ištremtas. Jonas Žilinskas Sibiro nepasiekė - mirė kelyje. O žmona Vanda su sūnumi Jurgiu, atbuvę Sibiro tremtį, išvažiavo į Lenkiją. Prieš II pasaulinį karą dvaras buvo gražiai sutvarkytas, aplinkui puikavosi gražūs gėlynai, dideliame sode buvo prižiūrimos dvi kūdros, sodą ir keliukus juosė medžių alėjos, prie upelio stovėjo didelis malūnas. 1944 m. traukdamiesi vokiečiai susprogdino ir seną Žilinskių malūną.

Dokumentai

1. Įrašyta į laikiną apskaitą (LA); 1995-01-31; Nr: 413/736 ;
2. Dėl duomenų patikslinimo; 2017-06-20; Nr: KPD-RM-2559; 1991 m. planas TRP
3. Brėžiniai; 2017-07-12; Nr: BR-859; BR NR. 1 BR Nr. 2 BR Nr. 3
4. Ikonografija; 2017-07-12; Nr: IK-859; IKONOGR Nr. 1 IKONOGR Nr. 2 IKONOGR Nr. 3 IKONOGR Nr. 4 IKONOGR Nr. 5 IKONOGR Nr. 6 IKONOGR Nr. 7
5. Dvarų duomenų bazė; 2023-12-20; Nr: Dvarų duomenų bazė;

Šaltiniai ir medžiagos

1. MIŠKINIS, Algimantas. Rytų Lietuvos miestai ir miesteliai, I knyga, 2002 m., Vilnius, p. 353-256.
2. SEMAŠKAITĖ, Ingrida. Lietuvos dvarai, I tomas, 2009 m., p. 22, 23.
3. Nedzingės kaimo istorija. [žiūrėta: 2017-05-29]. Internetinė nuoroda: https://www.nedzinges.varena.lm.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=3:istorija&catid=3:istorija&Itemid=3
4. Nedzingės dvaras. [žiūrėta: 2017-05-29]. Internetinė nuoroda: <http://www.miestai.net/forumas/showthread.php?t=13365>
5. Iš Nedzingės praeities. [žiūrėta: 2017-05-29]. Internetinė nuoroda: <http://gintarinesvajone.lt/2012/09/21/is-nedzinges-praeities/>
6. Nedzingės dvaras. Dvarų duomenų bazė. [žiūrėta: 2017-05-29]. Internetinė nuoroda: <http://www.heritage.lt/dvarai/ppavadinimas.php?filtruok=le%F0koti&kaimas=728&fragmentas=#gohere>.

Nuotraukos

01

02

03

04

05

06

07

08

091011121314

15

16

[10](#)

[10](#)

[17](#)

Kiti šaltiniai apie objektą

Naujas komentaras / nuotrauka

© Kultūros paveldo departamentas, Šnipiškių g.3, LT-09309 Vilnius, tel. 273 42 56, faks. 272 40 58, el. paštas centras@heritage.lt | Sukurta: Labbis

Bendrinti

Nedzingės dvaro sodybos fragmentų ponų namas

Aprašymas

Unikalus objekto kodas

41544

Pilnas pavadinimas

Nedzingės dvaro sodybos fragmentų ponų namas

Adresas

Varėnos rajono sav., Varėnos sen., Nedzingės k., Antano Kalanavičiaus g. 5

Įregistravimo registre data

2017-07-12

Statusas

Registrinis

Objekto reikšmingumo lygmuo yra

Regioninis

Rūšis

Nekilnojamasis

Vertybė pagal sandarą

Į kompleksą įeinantis

Priklauso kompleksuiNedzingės dvaro sodybos fragmentai**Eil.Nr. komplekse**

1

Vertingųjų savybių pobūdis

Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);

Vertingosios savybės

7.1.1.2. tūris - **"U"raidės formos, 1 a. su mansarda, cokoline dalimi** (-; R fasade pristatyti du nevertingi priestatai, Š fasade pristatyta veranda; IKONOG Nr. 2-5, 7; TRP; BR Nr. 1-3; FF Nr. 1; 2007 m.; Nr. 4, 6, 10; 2009 m.; Nr. 12, 13; 2004 m.; 18-24; 2017 m.); **stogo forma - dvišlaitė, verandos P fasade pusapvalė** (-; -; FF Nr. 18-24; 2017 m.); **kiti stogo elementai - plytų mūro dūmtraukių tipas** (-; -; FF Nr. 18, 22, 23; 2017 m.); **stogo dangos medžiaga - valcuotos skardos tipas** (-; išlikęs pastato P dalyje, visur kitur - asbestas; IKONOG Nr. 2-5; FF Nr. 1; 2007 m.; Nr. 18, 19; 2017 m.);

7.1.1.3. aukštų išplanavimas - **kapitalinių sienų tinklas** (-; -; BR Nr. 1-3; FF Nr. 18-24; 2017 m.); **sienų angos - stačiakampės langų ir durų angos** (-; R fasade langų ir durų angos pakeistos; IKONOG Nr. 2-5; FF Nr. 18, 24; 2017 m.); **pusapvalės angos R fasado kairiojo korpuso frontone ir V fasado verandos frontone** (-; -; FF Nr. 9; 2009 m.; Nr. 13; 2004 m.; Nr. 21, 24; 2017 m.); **dvi rombinės vėdinimo angos R fasado dešiniajame korpuse** (-; -; FF Nr. 7, 8; 2009 m.);

7.1.1.4. fasadų architektūrinis sprendimas - **mezoninas R fasade, dviaukštė veranda V fasade, veranda P fasade** (-; dviaukštė veranda ir veranda P fasade buvusios atviros, R fasade pristatyti du nevertingi priestatai, Š fasade pristatyta veranda; IKONOG Nr. 2-5, 7; TRP; BR Nr. 1-3; FF Nr. 1; 2007 m.; Nr. 4, 6, 10; 2009 m.; Nr. 12, 13; 2004 m.; 18-24; 2017 m.) **fasadų apdaila ir puošyba - fasadų horizontalaus apkalimo medinėmis lentomis tipas** (-; -; FF Nr. 18-24; 2017 m.); **pastatą juosiantis medinis pastoginis karnizas** (-; -; FF Nr. 18, 19, 23, 25; 2017 m.); **mediniai piliastrai pastato P, V, Š fasaduose** (-; -; FF; Nr. 11; 2009 m.; Nr. 18, 19, 25; 2017 m.);

7.1.1.5. konstrukcijos - **pamatai akmenų mūro** (-; netyrinėta; FF Nr. 1; 2007 m., Nr. 7-10; 2009 m.; Nr. 19, 23; 2017 m.); **stalių ir kiti gaminiai medinių langų konstrukcijų ir skaidymo tipas** (-; dalis langų pakeisti į

plastikinius; FF Nr. 18-24; 2017 m.); **lietaus nuvedimo sistema - metalinių lietvamzdžių tipas** (-; -; FF Nr. 11; 2009 m.; Nr. 25; 2017 m.);

Dokumentai

1. Dėl duomenų patikslinimo; 2017-06-20; Nr: KPD-RM-2559;

Nuotraukos

Kiti šaltiniai apie objektą

Naujas komentaras / nuotrauka

© Kultūros paveldo departamentas, Šnipiškių g.3, LT-09309 Vilnius, tel. 273 42 56, faks. 272 40 58, el. paštas centras@heritage.lt | Sukurta: Labbis